

regie și actori, care, cel puțin, au asigurat spectacolului o ținută sobră și elegantă.

Încercăm să arătăm la început că un gol de distribuție, la o piesă ca *Strigoii*, poate fi fatal. Din cauze absolut obiective, golul acesta s-a produs prin intrarea lui Dinu Gherasim, cu cinci zile înainte de premieră, în rolul pastorului Manders. A fost un act de mare curaj și de zel profesional, dar ce am putea spune despre actor, decît că a dovedit o remarcabilă capacitate de memorizare? El nu s-a orientat greșit în scenă, însă a spus rolul și nu l-a trăit (ceea ce ar fi fost imposibil de realizat într-un timp atît de scurt).

Cu un rol de importanța lui Manders, abia schițat, desigur că spectacolul a suferit o scădere sensibilă, evidentă cu tot efortul celorlalți interpreți. Doamna Alving — de fapt, personajul cel mai complex al piesei — ne-a prilejuit cunoașterea unei Jenny Moruzan inedite, cu mijloacele de expresie înnoite, ceea ce în mare măsură e meritul regiei. Interpreta a avut multă distincție, exprimînd în parte luminozitatea ideilor care o animau, cum și sensibilitatea maternă; totuși, ea n-a izbutit să sublimeze aceste date într-o creație pasionată și total convîngătoare.

Timplarul Engstrand a avut în Victor Popescu un interpret fidel, mai ales pe latura sa pitorească. N-ar fi dăunat rolului

o accentuată subliniere a șireteniei sale organice, fiindcă, la urma urmei, Engstrand este Tartuffe-ul piesei. Garofița Bejan a dat multă pregnanță replicilor Reghinei, însă a fost limitată sensibil de insuficiența resurselor sale fizice pentru acest personaj.

Oswald, caracter de compoziție, prin excelență nevrotic, l-a determinat pe Mircea Olaru să-și strunească și să-și orienteze cu multă economie resursele expresive. Naturalismul personajului, mai ales în scena finală, a fost judicios estompat, interpretul ferindu-se de excese, printr-o dozată echilibrare a trăirii interioare cu semnificația superioară a eroului. Mircea Olaru a fost singurul în spectacol care s-a apropiat de arderea lăuntrică despre care vorbeam la început.

Pentru montarea *Strigoilor*, teatrul timișorean s-a folosit de traducerea lui Petre I. Sturza — destul de fidelă, deși evident realizată după o versiune italiană — care ar fi necesitat o revizuire, în special în vederea eliminării unor expresii depășite de stadiul actual al limbii noastre literare.

Excelent, decorul semnat de Elena Pătrășcanu și Alexandru Brătășanu, model de îmbinare a elementelor arhitectonice și picturale.

Fl. P.

Lauda modestiei

Teatrul „Tândărică”: *Albă ca zăpada*, adaptate de Magdalena Manoilescu

Există în București un teatru despre care se vorbește foarte puțin. La premiarele lui, cronicarii nu se îmbulzesc, iar în cadrul rubricilor de cronică dramatică vedetele acestui teatru nu riscă să devină obiectul răsfățului public. Acel care lucrează aici nu au de ce să se simtă stingheriți pentru că au fost laudați afară din cale și nici să se supere pentru că au fost „ajutați” cu prea mult zel. Paginile și emisiunile culturale nu-l pun niciodată în centrul atenției. Doar, din cînd în cînd, la un prilej festiv, se scrie un articol, în care se elogiază modestia acestui colectiv „talentat și sirguincios”. Apoi se tace pînă la alt prilej festiv, cînd apare din nou un articol în care se elogiază —

ei bine, da! — tot „modestia acestui colectiv talentat, care muncește sirguincios” și fără zarvă.

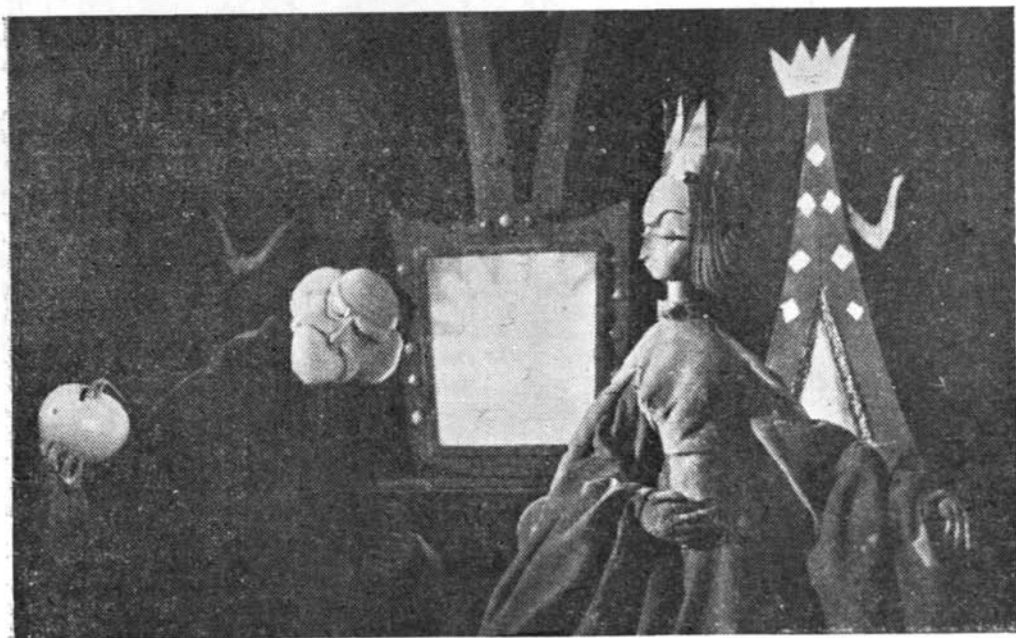
Din fericire, publicul a refuzat să imite blazarea specialiștilor și cu uimire trebuie să mărturisesc că nu mi-a fost dat să văd săli mai entuziaste decît la acest teatru. Spectatorii bat din palme (e adevărat, uneori bat și din picioare, dar în semn de nerăbdare), rid, dar într-adevăr „rid de se tăvălesc”; cînd apare o actriță cu codițele puse pe sîrmă, încep s-o cheme pe toate vocile posibile: „Alina! Alina!”; cînd capra își caută copilul cel mic, din sală se aude cite un glas subțirel: „E după ușa”; iar cînd lupul mănîncă iezii, fiecare spectator, după a sa putere de stă-

pinire, fie că scîncește, fie că lăcrimează tăcut, fie că începe să strige printre sughițuri: „Mamă! Vreau acasă, mamă!”

Este cu neputință de discutat în câteva rînduri spectacolele teatrului „Tăndărică” (bine înțeles, despre ele e vorba), interesante — cum se spune pe drept — pentru toți copiii între 3 și 80 de ani. *Albă ca zăpada* este însă, incontestabil, unul dintre cele mai reușite. Este un spectacol care respiră grație și bun gust. Mi-a plăcut adaptarea Magdalenei Manoilescu, care a știut să ocolească inteligent, și pericolul de a prezenta o acțiune prea stufoasă, și primejdia excesivelor simplificări, ceea ce — trebuie să recunoaștem — se întîmplă destul de rar, chiar și în adaptările teatrului „Tăndărică”. Foarte reușită este de asemenea partea plastică a spectacolului. Spectatorul trecut de o anumită vîrstă, la care asemenea probleme nu se pun, constată cu bucurie că se părăsește obiceiul reproducerilor migăloase după realitate (care puteau fi amuzante cel mult pentru copii, pentru că le dădeau imaginea unei case în miniatură, a unei case de păpuși). Trebuie salutată deci cu satisfacție tendința de stilizare, care se vedește în decorurile

Mioarei Buescu. Cadrul aduce întrucîtva aminte de filmul lui Walt Disney, dar nu dă nici o clipă sentimentul imitației. Atmosfera este reconstituită cu umor și gingășie. Căsuța piticilor are șapte paturi mici, așezate — printr-o inspirație fericită a scenografului — la etaj, și o lampă cu luminărele, care se manevrează ridicînd-o și coborînd-o. Albă ca zăpada este dulce și bucălată, iar piticii caraghioși și simpatici. Episodul spaimei, cînd stăpîinii întorși acasă își dau seamă că în locuința lor a intrat un străin, este admirabil (regia artistică, Ștefan Lenkisch). În scenă este o mișcare vie, dar nu îmbulzeală, și fiecare reacționează la modul cel mai comic, dar conform temperamentului său. La un moment dat, ai impresia că te afli în fața unui desen animat, și nu în fața unor păpuși minuite cu degetele. Sint desigur și alte scene ce ar merita să fie semnalate. Ar trebui să vorbim mai mult despre mersul lin, neverosimil de firesc al căprioarei, despre felul în care întoarce capul cu ochii catifelaji și parcă umezi; ar trebui vorbit despre trecerile excelente ale reginei, de la solemnitatea glacială la exuberanța vrăjitoarească (deși povestea cu

Impărăteasa cea rea și magul

Albă ca zăpada și căprioara

oglindea nu mi s-a părut că a fost rezolvată prea fericit). Și, fără doar și poate, trebuie vorbit despre marșul celor șapte pitici care pleacă și vin purtând lampioane și tirnăcoape, cîntînd — spre neîntîmîriță

încîntare a sălii — o melodie care începe astfel: „Cine ciocănește, cine bocănește...” (Trebuie să remarcăm, mai mult decît mulțumiți, că sistemul de sonorizare s-a îmbunătățit extrem de mult.)

...După spectacol, sute de omuleți încotoșmăniți pleacă cîntînd. Unul cîntă pițigăiat, altul cîntă totul pe aceeași notă, altul pare numai că mormăie. Dacă-i ascuți, ai impresia că fiecare fredonează altceva. Lucru curios însă, în fiecare cîntec revin aceleași cuvinte: „Cine ciocănește, cine bocănește...”.

Am fost și eu la *Albă ca zăpada* și am învățat și eu această melodie. Cînd am plecat, am luat o hotărîre fermă. Zilele acestea îi voi da un telefon directoarei teatrului ca s-o întreb cînd este aniversarea colectivului. Cronicar cum sînt, vreau să scriu și eu un articol, în care să elogiez „modestia acestui colectiv talentat și sirguincios”; deocamdată, aștept momentul festiv și îmi fac fișe, gîndindu-mă să-l intitulez „lauda modestiei”.

Ecaterina OPROIU

Scenografia

Am menționat cu satisfacție, într-o cronică precedentă, progresul dobîndit în ultimele stagiuni de către unele teatre în montarea pieselor istorice sau a celor inspirate de folclor sau de viața de la țară. Felul cum s-au realizat decorurile și costumele la *Răzvan și Vidra* (Teatrul Municipal, regia Ionel Olteanu, decoruri și costume M. Marosin), la *Apus de soare* (Teatrul Național, regia Marietta Sadova, decoruri și costume M. Marosin), *Despot Vodă* (Teatrul Armatei, regia Gh. Gheța, decoruri și costume M. Marosin) și, mai de mult, la *Mitrea Cocor* (Teatrul Municipal, regia W. Siegfried, decoruri și costume W. Siegfried și Cella Voinescu) a însemnat o certă depășire în materie de viziune plastică, de documentare și găsire a notei specific naționale și, mai presus de toate, a vădit din partea regiei și scenografiei prezența unei concepții unitare, a unui stil decorativ caracteristic întregului spectacol.

Am arătat că nici la aceste spectacole nu au lipsit unele greșeli și că, din pricina insuficientului spațiu scenic, gruparea per-

sonajelor și a figurației suferea în desfășurarea ei. Ne-au rămas însă neuitate interioarele de la *Răzvan și Vidra* (mai ales sala palatului domnesc din actul ultim, inspirată de arhitectura Cetățuiei ieșene, sau interiorul mai fantezist, dar în stilul epocii, din Polonia), peisajul cu arbori golași și pămînt gloduros din satul lui Mitrea Cocor, peisaj reinterpretat după Ion Andreescu, sau unele interioare de la *Apus de soare* și *Despot Vodă*.

Plastica acestor spectacole, asigurată prin colaborarea regiei, scenografiei și actorilor, avea în genere linia arhitectonică și coloritul caracteristic, iar mișcarea, gesticulația, gruparea personajelor erau în armonie cu epoca, din totul desprinzîndu-se măreția acțiunii evocate pe scenă. Mai ales spectacolele *Răzvan și Vidra* și *Apus de soare* au atins uneori dimensiunile monumentalului și la aceasta nu mică a fost contribuția scenografiilor.

Acestor spectacole, le-am alături acum și spectacolul cu opera lui Gheorghe Dumitrescu, *Ion Vodă cel Cumplit*, prezentat de Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.